

Termin i miejsce

Termin:

sobota, Wrzesień 3, 2022 do niedziela, Listopad 20, 2022

Miejscowość:

Toruń

Numer budynku:

1

Kod pocztowy:

87-100

Przedrostek adresu:

ul

Nazwa ulicy/alei/placu:

Rynek Staromiejski

Kategoria wydarzenia:

Wystawy

Opis wydarzenia:

Muzeum Okręgowe w Toruniu wspólnie z Towarzystwem Miłośników Torunia zaprasza do Ratusza Staromiejskiego na nową wystawę czasową „Jacob Heinrich Zernecke – wybitny torunianin”, która będzie okazją do poznania ciekawej biografii jednego z najważniejszych toruńskich burmistrzów. Jacob Heinrich Zernecke (1672-1741) urodził się w 1672 roku w Toruniu jako najmłodsze dziecko bogatego kupca, Johanna Zerneckego, pochodzącego z miasta Bergen na wyspie Rugii. Odebrał staranne wykształcenie w gimnazjach akademickich w Toruniu i w Gdańsku, a następnie studiował teologię i prawo na uniwersytetach w Lipsku i Rostoku. Czas studiów poświęcił również na dalekie podróże, podczas których zwiedził różne kraje niemieckie oraz Danię, Węgry, Anglię i Niderlandy. Po powrocie do Torunia świetnie wykształcony Zernecke wszedł do grona miejscowej elity intelektualnej określanej przez współczesnych mianem „uczonych” (Gelehrten, litterati). Jego zdolności literackie i znajomość prawa zostały docenione przez toruńskich rajców. W 1699 roku powołano go na stanowisko sekretarza toruńskiej rady. Rozpoczęta w ten sposób kariera urzędnicza przypadła na bardzo trudny okres w historii Torunia związany z wielką wojną północną oraz konfliktami na tle wyznaniowym. W czasie dramatycznego oblężenia miasta przez Szwedów w 1703 roku Zernecke ratował najcenniejsze skarby toruńskiego archiwum, wynosząc je z płonącej ratuszowej wieży. Później, już jako ławnik staromiejskiego sądu, uczestniczył w uroczystościach związanych z pobytami w Toruniu wielkich władców – króla Augusta II i cara Piotra Wielkiego. Przeżył również niebezpieczny czas epidemii dżumy, która nawiedzała kilkakrotnie Toruń w latach 1708-1710. W 1713 roku awansował do rady miejskiej. Jako rajca zajmował różne odpowiedzialne stanowiska, m.in. scholarchy, czyli rajcy odpowiedzialnego za oświatę, a także przewodniczącego sądu staromiejskiego i przewodniczącego toruńskiego konsystorza ewangelickiego. W 1723 roku został po raz pierwszy wybrany na urząd burmistrza. Pełniąc powierzone mu funkcje, Jacob Heinrich Zernecke zajmował się jednocześnie naukowymi badaniami nad przeszłością Torunia. Korzystając z dokumentów i ksiąg przechowywanych w toruńskim archiwum, przygotował cztery prace historyczne. Znalazło się wśród nich opracowanie poświęcone nawiedzającym miasto epidemiom, książka opisująca oblężenia Torunia w dobie wojen

szwedzkich oraz najbardziej znana „Kronika toruńska”. Jacob Heinrich Zernecke jeszcze za swojego życia zyskał międzynarodową sławę. Przyczynił się do niej najbardziej rozgłos, jaki w protestanckich krajach Europy zyskał wyrok w sprawie tumultu toruńskiego z 1724 roku. Do pamiętnych rozruchów religijnych zakończonych atakiem protestantów na kolegium jezuickie doszło w czasie, gdy urzędującymi burmistrzami w Toruniu byli właśnie Zernecke (w randze wiceprezydenta) oraz prezydent Johann Gottfried Roesner. Obaj zostali uznani przez królewski sąd asesorski za winnych zamieszek i skazani na śmierć. Ostatecznie Zernecke uniknął ścięcia dzięki wstawiennictwu toruńskich katolików, którzy dzień przed planowaną egzekucją wyprosili jej wstrzymanie. Niepewny swojego dalszego losu, zdecydował się poszukać schronienia w Gdańsku, do którego przeniósł się wraz z rodziną w początku 1725 roku. Gdańszczanie, a także żyjący w innych miejscach i krajach protestanci, traktowali Zerneckiego jak cudem ocalonego męczennika za wiarę. Jego nazwisko pojawiło się w setkach rozprowadzanych w niemal całej Europie druków wyrażających oburzenie z powodu toruńskich zająć z 1724 roku. Do wzrostu popularności toruńskiego burmistrza przyczyniła się także wydana w 1733 roku jego pierwsza biografia. Autor „Kroniki toruńskiej” zmarł w 1741 roku w Gdańsku. O pamięć o nim dbali jego potomkowie, w tym gdańscy burmistrzowie – Heinrich oraz Daniel Andreas Zernecke – a także autor wydanej w początku XX wieku obszernej biografii Jacoba Heinricha, Walther Friedrich Zernecke. Toruński burmistrz zyskał też miejsce w niemieckiej literaturze pięknej. Był drugoplanowym bohaterem dzieł, które próbowały ukazać tumult toruński w kontekście narodowej rywalizacji między Polakami i Niemcami. W przeciwieństwie do najważniejszej ofiary sprawy toruńskiej z 1724 roku, tj. prezydenta Roesnera, Jacob Heinrich Zernecke nie doczekał się jednak nigdy żadnego trwałego upamiętnienia w rodzinnym Toruniu ani ze strony Niemców, ani Polaków. Wystawa „Jacob Heinrich Zernecke – wybitny torunianin” ma na celu przypomnienie biografii wybitnego toruńskiego burmistrza, jego osiągnięć i czasów. Wśród prezentowanych obiektów znajdują się egzemplarze wszystkich najważniejszych książek Zerneckiego, a także pozostawione przez niego rękopisy: pamiętnik, odpisy źródeł historycznych oraz własnoręcznie sporządzone kopie próśb o jego ocalenie z 1724 roku. Opowieść o życiu autora „Kroniki toruńskiej” uzupełniają materiały graficzne i obrazy, m.in. wszystkie zachowane grafiki przedstawiające Zerneckiego, fotografie dekoracji wewnątrz jego domu przy ul. Żeglarskiej w Toruniu oraz cenny portret syna, gdańskiego burmistrza Heinricha Zerneckiego, pędzla Jacoba Wessela. Całości dopełnia wiele innych ciekawych obiektów związanych z dziejami Torunia w II poł. XVII i I poł. XVIII wieku. Ekspozyty prezentowane na wystawie pochodzą ze zbiorów: Muzeum Okręgowego w Toruniu, Biblioteki Gdańskiej PAN, Książnicy Kopernikańskiej, Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu, Muzeum Gdańska, Archiwum Państwowego w Toruniu oraz z kolekcji prywatnych.

Dodatkowe informacje o wydarzeniu:

Bilety:

Impreza biletowana

Cena biletu:

21

Strona internetowa wydarzenia:

<https://muzeum.torun.pl/aktualnosci/wystawa-jacob-heinrich-zernecke-wybitny-toru...> [1]

adres strony:

<http://rejestracja.kujawsko-pomorskie.travel/pl/wydarzenia/wystawa-jacob-heinrich-zernecke-wybitny-torunianin#comment-0>

Odnosiniki

[1] <https://muzeum.torun.pl/aktualnosci/wystawa-jacob-heinrich-zernecke-wybitny-torunianin/>